

Úvodní slovo náčelníka Generálního štábu Armády České republiky na Velitelském shromáždění AČR 2014

Dámy a pánové, vojáci,

přeji vám všem dobrý den a vítám vás na letošním Velitelském shromáždění Armády České republiky. Dovolte mi zvláště přivítat naše hosty – prezidenta republiky a vrchního velitele ozbrojených sil Miloše Zemana, ministra obrany Martina Stropnického a další představitele vedení Ministerstva obrany. A samozřejmě i vás, zástupce Generálního štábu, velitelství pozemních, vzdušných a nově také speciálních sil, ředitelství agentur, velitele jednotlivých útvarů a zařízení Armády České republiky.

Hlavním cílem našeho jednání je představit si na pozadí dynamického a složitého vývoje letošního roku úkoly, které nás čekají v roce 2015. Detailně se jim budeme věnovat ve druhé, neveřejné části shromáždění, proto se teď omezím pouze na jejich stručný přehled a rekapitulaci hlavních událostí roku 2014.

Od ledna začala fungovat nová vláda a sněmovna. Ministr obrany představil svůj nový tým a jako jednu ze svých hlavních priorit stanovil efektivnější vynakládání a následně zvýšení výdajů na obranu. Snaha o dosažení širšího politického konsenzu v hlavních principech obrany vyústila ve svolání konference parlamentních stran na Hradě s cílem uzavřít Kontrakt o obraně směřující k návratu k hranici 2 % HDP. Výsledek byl nakonec skromnější jak co do rozsahu dohody, tak růstu výdajů, přesto vytvořil předpoklad pro postupné zlepšování situace v zajišťování obrany státu.

Krize na Ukrajině eskalovala do anexe Krymu Ruskou federací a následně do prokazatelné, přesto nepřiznané ruské podpory separatistů na východní Ukrajině. Pokračující porušování mezinárodních dohod vedlo k zásadní změně bezpečnostní situace v Evropě i ve světě. Druhým podstatným faktorem změny byl přerod části původně protiasadovské opozice v Sýrii do fenoménu, který sám sebe nazývá Islámský stát. Vyhlášením kalifátu, obsazením významné části teritoria Sýrie a Iráku, ale především svými cíli a způsobem jejich prosazování a také rekrutací mladých radikálních muslimů z celého světa, včetně zemí NATO a EU, se stal hrozbou globálního rozměru. Za třetí vážnou bezpečnostní hrozbu tohoto roku považují vznik a šíření epidemie eboly, která měla a stále má potenciál ohrozit celý svět.

Není náhodou, že právě tato témata dominovala summitu NATO ve Walesu v září tohoto roku. Vedoucí představitelé Aliance se v závěrečné deklaraci jasně přihlásili k odsouzení postupu Ruska, k opatřením ke zvýšení připravenosti a pohotovosti svých sil reagovat rozhodně na jakékoliv ohrožení suverenity a teritoria zemí NATO, k postupnému zvyšování výdajů na obranu tak, aby se v horizontu deseti let vrátily k úrovni 2 % HDP. Zároveň jasně pojmenovali hrozbu islámského extremismu, nově reprezentovanou především Islámským státem, a nutnost čelit jí všemi dostupnými prostředky.

Pokud jde o zahraniční operace, vojáci AČR působili především na území Afghánistánu, Mali, Egypta a Kosova. Mise ISAF v Afghánistánu se rychle blíží ke svému závěru a v novém roce bude po mnoha zdrženích souvisejících s podpisem bezpečnostní dohody mezi Afghánistánem a USA nahrazena menší asistenční misí RESOLUTE SUPPORT. V červenci tohoto roku, po incidentu při plnění úkolů v provincii Parván, přišla armáda o pět svých vojáků. Tato tragická událost vyvolala bezprecedentní vlnu sounáležitosti a solidarity nejen mezi vojáky, ale i ve veřejnosti, za kterou chci ještě jednou poděkovat. Zároveň

byla impulsem k urychlení práce na zřízení stálého fondu solidarity Armády České republiky, který umožní rychle reagovat na podobné situace a zmírnit tak dopady na vojáky a jejich rodinné příslušníky.

V září zaznamenala Česká republika velký úspěch v litevském Vilniusu při volbě nového předsedy Vojenského výboru NATO. Chci znovu zdůraznit, že nebýt dlouholetého úsilí, výborné práce a někdy bohužel i obětí tisíců vojáků a občanů v operacích, na cvičeních, na zahraničních pracovištích, ale i doma, nikdy by nevznikl tak příznivý obrázek českého vojáka a ani ten sebelepší kandidát by neměl ve volbě 28 států šanci na úspěch. V tomto smyslu je výsledek uznáním našich aliančních partnerů pro každého vojáka Armády České republiky.

Posledním v řadě faktorů, které budou ovlivňovat plnění našich úkolů v příštím roce, je stav schvalování balíčku obranné legislativy a mandátu pro zahraniční operace na roky 2015 a 2016. Zatímco mandát byl nakonec s dlouhým zpožděním a jistými výhradami schválen, u legislativy byl úspěch ani ne poloviční. Na straně zákonů v pokročilém stadiu schvalovacího procesu zmíním především zákon 221 - o službě vojáků z povolání, mezi dosud neschválenými zůstaly zákony o vojácích v záloze, o vojenských újezdech, branný zákon nebo zákon 219.

A teď tedy konečně, a z důvodů zmíněných dříve, již velmi stručně k tomu hlavnímu, co nás čeká v roce 2015. Bezpečnostní prostředí bude i v příštím roce velmi komplexní a bude podléhat dynamickému vývoji. Jedinou adekvátní reakcí armády na takové prostředí je kvalitní příprava pro vedení operací v celém spektru intenzity a úkolů, zvyšování pohotovosti a schopnosti k nasazení ve všech jejich aspektech. To je plně i v souladu s výstupy summitu ve Walesu.

Toho dosáhneme nejen intenzivním výcvikem na národní úrovni, ale především zapojením do řady cvičení se spojenci a partnery. Za všechny zmíním to největší alianční cvičení za poslední dekádu TRIDENT JUNCTURE 2015, které bude jasným signálem, že NATO je připraveno a také odhodláno reagovat na bezpečnostní ohrožení, kdekoliv tomu bude zapotřebí. Velkou mírou se také zapojíme do hotovostního systému. Na straně NATO to bude 1500 vojáků do NATO Response Force, na straně Evropské unie bude pokračovat příprava a certifikace příspěvku v síle 900 vojáků do Visegrádské EU Battle Group s dobou pohotovosti v roce 2016.

V rovině koncepční bude dokončena a vládě předložena ke schválení Koncepce výstavby schopností Armády České republiky v horizontu následujících deseti let. Kromě reakce na nové bezpečnostní prostředí a výzvy, uvedení do souladu s novou bezpečnostní strategií České republiky a ostatními dokumenty strategického charakteru má za cíl nastavit jasný a dlouhodobý rámec rozvoje schopností, který bude vodítkem pro transparentní akviziční proces a zároveň poskytne přesnější obrázek politické reprezentaci i veřejnosti, jaké náklady bude obrana státu v jednotlivých letech vyžadovat.

Rozpočet na obranu pro příští rok byl schválen ve výši 43,5 mld. Kč s výhledem na další růst v letech 2016 a 2017. To umožní pokračovat v zahájených projektech udržení a rozvoje schopností. Z akvizičních projektů zmíním především doplnění bojových a podpůrných jednotek štábními a spojovacími kolovými obrněnými vozidly, nákup nových mobilních radarů protivzdušné obrany nebo pořízení víceúčelových vrtulníků jako částečné náhrady za dosluhující bitevní vrtulníky Mi-24/35. V příštím roce bude z americké pomoci pořízen bezpilotní systém Scan Eagle, který bude od dubna nasazen pro podporu uskupení strážní roty na základně Bagram v Afghánistánu.

Zvýšení rozpočtu umožní i postupné zvyšování náboru nových vojáků a doplňování poddimenzovaných početních stavů jednotek a útvarů.

Bude pokračovat operační nasazení v zahraničí podle schváleného mandátu. Armáda České republiky je dnes plně připravená a schopná nasazení ve kterékoliv operaci krizového managementu, ke které existuje jasný legislativní rámec, a jsou vytvořeny alespoň minimální podmínky ke splnění úkolu. Armáda dlouhodobě prokazuje vysokou úroveň profesionality svých vojáků při nasazení a já nepochybuji, že tento trend bude pokračovat.

Na základě schválení zákona 221 vstoupí dnem 1. 7. příštího roku v platnost nový systém řízení kariér vojáků a jejich odměňování. Spolu se systémem výběru, který je v armádě uplatňován již druhý rok, bude představovat podstatnou změnu ve službě všech vojáků. Příprava a schvalovací proces zákona byly provázeny vzrušenou debatou a někdy i emocemi. Je třeba dát novému zákonu i prováděcím normám trochu času, aby až praxe ukázala, jaké pozitivní případně negativní dopady na nás měly.

Když jsem u personálních záležitostí, tak v polovině příštího roku, předpokládám k 29. květnu, dojde ke změně ve funkci náčelníka Generálního štábu a následně i posunům ve velení Armády České republiky. Věřím, že vláda a pan prezident brzy rozhodnou o mém nástupci a ministr obrany potvrdí navrhované změny ve své působnosti, aby došlo k určitému zklidnění napětí nebo očekávání a všichni se s kartami rozdanými mohli naplno věnovat práci, které v příštím roce rozhodně nebude málo.

Dovolte mi na závěr, abych nám všem popřál pevné zdraví, hodně odolnosti, trpělivosti a odhodlání dovést i nesnadné úkoly ke zdárnému konci.

Děkuji za pozornost.